

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

FEJÉR MEGYEI LEVÉLTÁRA

8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SZENT ISTVÁN TÉR 2-3.

Telefon: +36 (22) 313-052; 312-123

Web: <http://mnl.gov.hu/fml>

E-mail: fml@mnl.gov.hu

Nemzeti Kulturális Alap
részére

1389 Budapest, Pf. 128.

Iktatószám: 18/136-2//2018.

Hivatkozási szám: -

Tárgy: Pályázati azonosító:

204108/1430

Ügyintéző: Dr. Czetz Balázs

levéltár-igazgató

Szakmai beszámoló

Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás Fejér megyei történetéből a 18-19. században című konferencia lebonyolítása

A Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára 2018. április 25-én „Bűn és bűnhődés” *Szemelvények a bűnözés és az igazságszolgáltatás Fejér megyei történetéből a 18-19-században* címmel tudományos konferenciát rendezett. A rendezvény a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma támogatásának köszönhetően valósult meg, a Kollégium 2017.06.28-án kelt 009/204/17 számú döntése alapján 500 000 Ft vissza nem térítendő támogatást ítelt meg. A rendezvény helyszíne a Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára előadóterme volt, ahol közel 70-en hallgatták végig az előadásokat. A konferencia célja, hogy a Fejér megye és Székesfehérvár vonatkozásában eddig kevésbé publikált, de a megye történelmének teljesebb ismeretéhez mégis nélkülözhetetlen forrásokot feldolgozó előadói témák közelebb hozzák a hallgatósághoz az adott korszak értékrendjét, a bűnelkövetések társadalmi megítélését. A bűnesetek és azok korabeli megítélése, a büntetőjogi eljárás mechanizmusai jog- és társadalomtörténeti szempontból színesítik a 18–19. századi megyetörténet eddig ismert mozzanatait.

Dr. Ott István Fejér megyei főügyész köszöntő szavai után Hermann István főlevéltáros (MNL VeML), a konferencia levezető elnöke vette át a szót, aki a résztvevők köszöntése után ismertette a konferencia programját.

Az első előadó, Nagy Szabolcs (SzE DF ÁJK Jogtörténeti Tanszék) a „Magyar büntetőjogi normák és gyakorlat a Csemegi-kódex előtt” című előadásában részletesen elemezte a 18., 19. században érvényben lévő büntetőjogi törvényeket, megfelelő jogi keretek között helyezve el a korszakra jellemző igazságszolgáltatási metódusokat, kitűnő alapot szolgáltatva a következő lokálisabb témák helyes értelmezéséhez, megértéséhez. A második előadó, Horváth Péter (Városi Levéltár és Kutatóintézet, Székesfehérvár) levéltári konferenciákhoz mérten különleges, nem szokványos módon közelített a témához Foucault előadásában. A jogfilozófiai fejtegetéseket, a lokális társadalomtörténethez közelebb hozva, levéltári dokumentumokkal is alátámasztva tárta a hallgatóság elé. Foucault a 18. századra teszi a „fegyelmező társadalom” fokozatos elterjedését, a felvilágosodás időszakában az ember élete a normalizáló hatalom felügyelete alá került. A büntetés az egyén megnevelésének eszközévé válik, szemben a középkori, kora újkori szemlélettel, amikor a bűnös elpusztítása volt a cél. A harmadik előadó, Jakab Georgina (MNL SML) színes előadásában a boszorkányság témakörét taglalta Somogy és Fejér megyei példákkal fűszerezve, részletesen kitérve a közhiedelmekre, tévhitekre, kapcsolódó népszokásokra. A boszorkányság a betyárkodással együtt azon különleges két bűntípus, amelyek iratai csak ebben a korszakban vannak jelen a megyei levéltárak törvényszéki büntetőpereiben. A betyárok Fejér megyei törvényszéki forrásanyagát, valamint korabeli sajtócikkeket is felhasználta a negyedik előadó, Bödő István (MNL FML), aki szemléletes, korabeli szófordulatokkal tarkított előadásában ismertette a kutatómunkája eredményeit. A rövid kávészünetet követően Kesztyüsné Csuti Judit (MNL FML) a Fejér megyében fennmaradt törvényszéki iratokból kiindulva tartott előadást az ítélezés eljárásrendjéről, az

ítélkezési folyamat különböző szakaszainak forrásanyagát elemezve mutatott rá az iratok sajátosságaira, az iratokban rejlő információk sokrétűségére. Gulyás Anita (MNL FML) kapcsolódva Kesztyüsné Csuti Judit témájához a 18. századi Fejér megyei bűncselekményekről és az azokért kirótt büntetésekről tartott előadást. Statisztikai jellegű kimutatást készített a Fejér megyei bűncselekmények előfordulásának gyakoriságáról, szót ejtett az ítélethozatalnál figyelembe vett enyhítő és súlyosbító körülményekről, valamint a büntetések végrehajtásáról is. Magony Imre (Vörösmarty Mihály Könyvtár) a korabeli sajtó alapján Székesfehérvári bűncselekményeket idézett fel a 20. század elejéről, rávilágítva néhány jellemző társadalom- és kultúrtörténeti szempontból érdekes momentumra is. Végül Gelencsér József néprajzkutató két megyei halállal végződő ügyet vett górcső alá. Az első egy rablógyilkosság volt, amely kapcsán részletesen bemutatta az egymást követő események véletlen, sorsszerű folyamatát, rávilágított a nyomozás során ejtett hiányosságokra, hibákra, amelyek lehetetlenné tették az elkövető azonosítását. A bűncselekmény megoldatlansága, az elkövetők kegyetlensége megihlette az akkor élő embereket, akik versben, dalban emlékeztek meg az esetről, amelyek a néphagyomány útján fennmaradtak az utókor számára is. Ugyanígy népdal őrzi a másik ismertetett tragédia emlékét is, amikor két egymástól tiltott szerelemes fiatal öngyilkosságot követett el.

A rendezvény az előadók és a meghívott vendégek részére állófogadással zárult, ahol kötetlen beszélgetések formájában lehetőség nyílt a konferencián elhangzottak megvitatására.

A szakmai beszámolót, a rendezvényen készült fotókkal együtt az MNL Fejér Megyei Levéltára honlapján (www.mnl.gov.hu/fml) a Pályázatok menüpont alatt elérhetővé tesszük.

A rendezvény programja:

09.30–09.40 Köszöntő

09.40–10.00 Nagy Szabolcs: Magyar büntetőjogi normák és gyakorlat a Csemegi-kódex előtt

10.00–10.20 Horváth Péter: Egy új kartográfus: Michel Foucault felügyeletről és büntetésről

10.20–10.40 Jakab Georgina: Boszorkányok pedig nincsenek, tehát róluk szó se essék – vagy mégis?

10.40–11.00 Bödő István: Betyárok Fejér vármegyében

11.00–11.20 Kávészünet

11.20–11.40 Kesztyüsné Csuti Judit: A törvényszéki iratok forrástípusa, eljárásrend és ítélezés a 18. századi Fejér vármegyében

11.40–12.00 Gulyás Anita: 18. századi ítéletek Fejér vármegyében

12.00–12.20 Magony Imre: A dualizmus kori Székesfehérvár bűnügyei

12.20–12.40 Gelencsér József: Folklorizálódott emberölések

12.40–13.00 Zárszó

13.00 Ebéd

Székesfehérvár, 2018. augusztus 7.

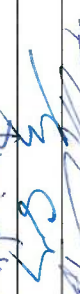

Tisztelettel

Dr. Czetz Balázs
levéltár-igazgató

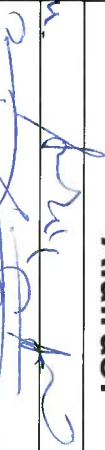

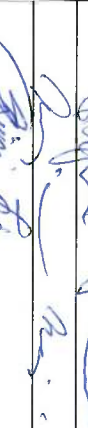

Bűn és bűnhődés konferencia

Székesfehérvár, 2018. április 25.

Név:	Elérhetőség:	Aláírás:
Dr. Deurk Rita		
Dr. Bokros Klára		
Dr. Gabon Péter		
Mészáros György		
Furta Imre Edit		
Szécsi János		
Kovács János		
Ember Tímea		
Hegyan István		
Nagy Szabolcs		
Bokros István		
Dr. Sáforn Susanna		
Dr. Mikóy Anna		
Dr. Ábrós Tünde		
Dr. Bihari Annamária		
Dr. Ott István		
Komlósi András		
Kovács Viktor Márton		
Csikóki Katalin		
Dr. Varga Péter		
Nagy Éva		
Gyöngy Mária		

Bűn és bűnhődés konferencia

Székesfehérvár, 2018. április 25.

Név:	Elérhetőség:	Aláírás:
Dr. Lukács László		
Dr. Lovas László		
CZIRJESI EDIT		
Magas László		
Stempelszky János		
Dochterová Zsuzsanna		
VINCZ MARIKA		
Mén Ágnes		
Hegyes Zsolt		
RENYI BERNADETT		
BODNYAI ZSOLTA		
KÁJOS MÁTYÁS		
SÍCSI FRIGYES		
LEUSTALVY LILLA		
ZIMWGER MÁTI		
Tóth Zoltán		
MEISZTERICS DOMILLA		
TARNAK GÉORGINA		
DR. SZÉKELY ÉVA		
TÉBES MÁRTA		
NÓGL JÁNOS		
BRÁHL MÁRIA		

Bűn és bűnhődés konferencia

Székesfehérvár, 2018. április 25.

Név:	Elérhetőség:	Aláírás:
GASMIK VERG		Gábor King
BORBÁK KRISTINA		Borb
TÓBÖK GABRIELLA		Tóbor Gabriella
KOVÁCS ELEONÓRA		Kovács Eleo
KOTEL + GÁBOR		Kotél + Gábor
TÓBÖK ALB		Tóbor
TANOS ALG		Tános Alg
BÖDŐ ISTVÁN		Bodó István
TAL ÉBIT		Tal Ébit
MÉSZÁROS ZSÉNA		Mészáros Zsena
FEJES BERNABÉ		Féjes Bernabé
SÜD LUKA		Süd Luká
RISKA VERONIKA		Riská Veronika
KOROK ZSÓFIA		Korok Zsófia
KOVÁCS ATTILÁDÉ		Kovács Attiládé
KOVÁCS MARIKA		Kovács Marika
VÁRNAI ZITA		Várnai Zita
DÁK PÉTER		Dák Péter
RIEDER FERENC		Rieder Ferenc
GULTYÁS ANITA		Gulyás Anita
SZCNA ROLAND		Szécsi Roland
SILKLIHNYI MARIANNA		Silklichnyei Mária

Képek

MEGHÍVÓ

A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR FEJÉR MEGYEI LEVÉLTÁRA
SZERETettel MEGHÍVJA ÖNT

**„BŰN ÉS BŰNHÓDÁS”
SZEMELVÉNYEK A BŰNÖZÉS ÉS AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS
FEJÉR MEGYEI TÖRTÉNETÉBŐL A 18-19. SZÁZADBAN**

CÍMŰ KONFERENCIÁJÁRA

HELYSZÍN:
MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR FEJÉR MEGYEI LEVÉLTÁRA
(SZÉKESFEHÉRVÁR, SZENT ISTVÁN TÉR 2-3.)

IDŐPONT:
2018. ÁPRILIS 25. (SZERDA)

KÖSZÖNTŐT MOND:
DR. OTT ISTVÁN MEGYEI FŐÜGYÉSZ

